

Nr 382.

Av herrar **Hansson** i Skediga och **Andersson** i Vigelsbo, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 223, med förslag till lag om allmänna vägar.*

I propositionen nr 223 har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående den statliga vägorganisationen. Vid en så ingående omläggning av vägförhållandena har förslaget på några punkter icke fått en tillfredsställande utformning. I förslaget till lag om allmänna vägar, § 7, behandlas frågan om enskild vägs förändring till allmän. För att en sådan förändring skall ske ha emellertid knutits villkor, som innebära en skärpning i förhållande till tidigare förslag. I praktiken torde förhållandet vara att om en enskild väg blir så allmänt trafikerad att skäl kunna åberopas för dess intagande i allmänt underhåll, är vägen icke i tillfredsställande skick, om man jämför den med allmänna vägar. Begreppet tillfredsställande måste därför betecknas som olämpligt och alltför svävande. Vägens beskaffenhet bör ej heller vara av avgörande betydelse i denna fråga. Det avgörande skälet för vägens intagande måste vara om allmänt behov föreligger av vägen i fråga.

I samma förslags § 33 anges att man icke utan tillstånd får ha upplag, stängsel eller dylik anordning, som hindrar vägens avvattning, skymmer utsikten över vägbanan eller i övrigt innebär en fara för trafiksäkerheten. Då bebyggelse oftast uppstår utefter vägarna, måste det anses som ett alltför hårt ingrepp i den privata äganderätten om ett generellt förbud mot hållandet av stängsel utmed vägen upprättas. Det torde vara tillräckligt, om det föreskrives att stängsel icke får skymma utsikten på körbanan. Bestämmelsen om att stängsel icke får placeras så, att det kan bli snösamling med anledning därav, innebär ett generellt förbud för markägaren att upprätta stängsel, vilket även det måste betraktas som ett alltför hårt ingrepp. Beträffande frågan om upplag måste speciellt beaktas det system efter vilket mjölktransporterna i hela vårt land är uppbyggt. Dessa transporter ske nästan helt och hållet med bil, och då bilarna icke kunna köra upp till en stor del gårdar, blir följden den att en del måste köra fram sina mjölkflaskor till vägen. Det föreligger då ett oundgängligt behov av lastningsbryggor. På grund av nuvarande lags ofullständighet på detta område ha tvister i flera fall uppstått rörande dessa lastningsbryggor och deras placering. Behovet av lastningsbryggor är numera så allmänt att det måste betraktas som fullt motiverat att särskilda bestämmelser därom finnas införda i lagen. Lastningsbrygga bör kunna uppföras utan särskilt tillstånd på plats, där den icke skymmer utsikten över körbanan.

I samma förslag till lag, §§ 41—46, lämnas föreskrifter om arbetsplikt vid vinterväghållning. Utformningen av bestämmelserna är av sådan art, att den måste väcka en stark reaktion bland lantbefolkningen. Lagen är en tvångsarbetslag för de på landsbygden bosatta. Ingen förnekar att det är ett samhällsintresse att vägarna kunna hållas öppna vintertid. Anses det absolut nödvändigt att alla på orten bosatta samhällsmedborgare skola medverka i detta arbete, måste man i första hand kräva att de, vilka ha detta arbete till yrke, d. v. s. den egentliga vägarbetarekåren, framför allt skola ha denna skyldighet. Någon bestämmelse härom finnes icke i lagförslaget. Som förslaget nu är utformat kan under vintern mycket väl, om vägarbetarestrejk pågår, ortsbefolkningen bli utkommenderad att röja upp vägarna, vid vite upp till 300 kronor. Vid bedömning av denna fråga måste man komma ihåg att det är ortsbefolkningen, som framför allt även har intresse av att vägarna äro öppna. Någon ovillighet att deltaga i detta arbete brukar aldrig förmärkas. Motiv för en tvångslagstiftning på området saknas därför fullständigt. Den enda anledning, som vissa gånger tidigare kunnat föranleda tvister, har varit betalningen. Då man emellertid får förutsätta att de inom vägförvaltningen fast anställda, liksom även tillfälliga och extra arbetare, komma att anställas efter kollektiva avtalsuppgörelser, bryter det mycket starkt av mot denna regel, om den arbetskraft, som får lov att användas vid särskilt trängande fall, skall avlönas efter andra former. Det föreligger inga skäl för att, som i 46 § uttryckts, särskilda regler fastställas för betalningen av den arbetskraft, som får lov att tillfälligt extraanställas vid vinterväghållningen.

Likaväl som anställandet av arbetskraft vid vägarbeten och underhåll kan ordnas genom kollektivavtal bör detta kunna ske även i fråga om ortsbefolkningens medverkan vid upprätthållandet av öppna vägar vintertid. Något formellt hinder möter icke, då jordbrukarnas fackliga organisation, Riksförbundet landsbygdens folk (RLF), numera praktiskt taget har organisationen utbredd över hela landet samt redan har en hel del kollektivavtal beträffande vinterväghållning och andra arbeten. Jordbrukarna komma att mycket starkt reagera mot att bli ställda under en tvångslagstiftning, som icke drabbar andra yrkesgrupper.

Med anledning av vad som anförts få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att i lag om allmänna vägar, § 7, paragrafen får en sådan lydelse att enskild väg skall intagas i allmänt underhåll i den mån det föreligger ett allmänt behov därav;

att i samma lags § 33 medges hägnad för tomt utmed väg under förutsättning att sådan hägnad icke skymmer sikten över vägbanan, samt att mjölkpallar få placeras vid väg under samma förutsättning; samt

att §§ 41—46 så omarbetas, att upprätthållandet av vägar

vintertid regleras medelst kollektivavtal av härför lämpad organisation.

Stockholm den 18 maj 1943.

K. E. Hansson,
Skediga.

Sven Andersson
i Vigelsbo.
